

Vilonya Község Önkormányzatának Gazdasági programja 2025-2029

VILONYA

Lakosságszám 2025. január 01-én: 731 fő (állandó lakosság)

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 42. § 4. pontja az önkormányzat képviselőtestületének át nem ruházható hatásköréként írja elő a gazdasági program létrehozását. Az Mötv. a gazdasági programról a következő rendelkezéseket tartalmazza:

116. § (1) A képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

(2) A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól.

(3) A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

(4) A gazdasági program, fejlesztési terv - a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban - tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

(5) A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.

A Gazdasági Program időtávja:

A Gazdasági Program a választási ciklusra szól, de olyan stratégiai jellegű célokat is tartalmaz, amelyek közép és hosszú távon megszabják az önkormányzati döntések irányát, és összehangoltabbá teszik azokat.

Az önkormányzat által kötelezően ellátandó feladatokon túl kénytelen olyan tevékenységeket is felvállalni, amelyek részben, vagy egyáltalán nem finanszírozottak központosan. Teszi ezt a lakosság és szervezetei igényének, elvárásainak megfelelően. A központi feladatátrendezés kapcsán olyan feladatokat is el kell látni, amelyek pénzügyi háttere nem biztos, hogy rendezett.

Az önkormányzat tevékenysége során a következő prioritásokat kell szem előtt tartani:

- biztonságos gazdálkodás feltételeinek megteremtése,
- a kötelező feladatok és intézmények működtetése,
- településüzemeltetés biztosítása,
- az önkormányzati intézményhálózat felújításának folytatása, fontossági sorrend szerint,
- további út-járda közterület rekonstrukció,
- pályázati kiírásokban rejlő lehetőségek további kiaknázása,
- hatékony, ugyanakkor humánus adópolitika, az adóztatási rendszer nyomon követése,
- munkanélküliség helyi kezelése.

Vilonya Község Önkormányzata életében fokozott figyelmet kell fordítani az alapos, meggondolt, racionális gazdálkodásra, ami úgy gondolom, hogy az utóbbi években az önkormányzatunknál valóban meg is történt. Az évről-évre csökkenő normatív támogatások a testületünket is arra sarkallják, hogy amennyire lehet, úgy próbáljunk meg olyan beruházásokat, fejlesztéseket megvalósítani, amelyek valóban közösségünk fejlődését, a környezetünk lakhatóbbá tételét szolgálják. Évekre előre nehéz tervezni, de a kitűzött céljainkat mindig szem előtt kell tartanunk, és amennyire azt lehetőségeink engedik, úgy a lehető legmegfelelőbb feltételekkel végre kell hajtunk őket.

Vilonya Község Önkormányzata Képviselő-testületének a soron következő ciklus gazdasági tervét az alábbiak szerint javaslom elfogadni:

1. A közelmúltban több nyertes pályázatunknak köszönhetően alkalmunk volt út- és járdafelújításokat elvégezni a településen, de sajnos még mindig van olyan út (pl. Pap Gábor utca, Papkeszi utca), és járdaszakasz (pl. buszmegállók melletti járdák, Hétvezér utca) amelyek felújítása indokolt lenne. A pályázatoknak köszönhetően elvégzett felújítási munkák nagyban hozzájárultak a lakosság komfortérzetének növeléséhez, ezért is törekednünk kell arra, hogy jelen ciklus alatt minél több, ilyen, még felújításra szoruló utat, vagy járdát fel tudjunk újítani. Továbbá a járda építésekhez szükséges tervek elkészítését is szem előtt kell tartanunk, arra az esetre, ha erre vonatkozó pályázati kiírás jelenne meg a ciklus ideje alatt. A lehetséges járda felújítások mellett igyekeznünk kell a település belterületi útjain kialakult kátyúk felszámolását elvégezni, azokat javítani.
2. Ezzel párhuzamosan (pályázati lehetőségeket figyelembe véve) minél hamarabb megoldást kell találnunk a felszíni vízelvezetés problémájának megoldására. Vízelvezető árkaink hol már nem is látszanak, hol a karbantartás hiánya miatt funkciójukat a legkevésbé sem látják el. Önerőből valószínűleg nem lesz fedezetünk probléma megoldására, ezért az ilyen beruházásra irányuló pályázati lehetőségeket maradéktalanul ki kell használnunk. A felszíni vízelvezetéssel kapcsolatban elsődleges szempont lenne a meglévő terveink felül/átvizsgálata, hogy azok mennyire használhatók egy esetleges pályázati megjelenése során.
3. Az önkormányzati épület szigetelése, szinte teljes körű külső felújítása időszerű lenne. Ezzel egyúttal egyben a háziorvosi, a gyermekorvosi, illetve a védőnői feladatellátási helyiségek is megújulhatnának. Amennyiben alkalmunk lesz ilyen célra kiírt pályázati kiíráson részt venni, akkor azt a ciklus ideje alatt fokozottan figyelnünk kell, az esetlegesen szükséges terveket érdemes minél előbb előkészíteni. Az elvégzett

felújítások lehetőséget adnának egy fűtés korszerűsítési pályázaton való részvételre is. Mindezekkel párhuzamosan az energiahatékonyságra való törekvést célzó pályázatok figyelése, napelem telepítése pályázati forrásból is a terveink között kell, hogy szerepeljen, ezek beillesztése elengedhetetlen az előttünk álló ciklus idejére. Törekedni kell minden önkormányzati tulajdonú épületnél a megújuló energiák bevonására, a környezettudatosság, és az energiaköltségek mérséklésének reményében. szorgalmazni kell az épületszigetelést, nyílászárócseréket is. Megfontolás tárgyává javaslom tenni egy kiegészítő fűtés opció kiépítését az év közben keletkező gallyazások, fakivágások során keletkező darálék, illetve tűzifa felhasználása érdekében.

4. A településen kialakított „Séd-park” üde színfoltja lakóhelyünknek. A park megóvása, a meglévő eszközök felújítása a ciklus ideje alatt minden évben szükségessé válhat, figyelniünk kell a már kialakított zöld terület népszerűségének megóvására. A kihelyezett bútorzatok lefestése, ápolása a közeljövőben mindenképp megoldandó feladat. A „Séd-park” részeként kiépített Leader-kultúrparkban Pap Gábor, falunk híres szülöttjének szobra is helyet kapott. Sajnos a park jelenleg nem rendelkezik kiszolgáló épülettel, ahol a női-férfi mosdók folyamatos problémája is orvosolható lehetne. Ezen a későbbiekben mindenképpen változtatnunk kellene, a ciklus ideje alatt meg kell oldani a férfi-női mosdó problémáját, annak kiépítését a park területére. A Leader pályázat keretén belül kialakított fa gyalogos híd állagmegóvása végett azon felújítási munkálatokat kell végrehajtani. A parkban megépített szabadtéri színpad, és a meglévő játszótéri eszközök állagmegóvása elsődleges feladat, az ehhez szükséges forrásokat célzó támogatások fokozott megfigyelésével. A meglévő zöldterületeinken, utcáinkban felül kell vizsgálni a veszélyes fák helyzetét, szükség szerint gondoskodni kell azok kivágásáról, illetve lehetőség szerint pótolni kell azokat, és továbbiakat ültetni, akár az Országfásítás program keretein belül, akár lehetőség szerint önerőből. A park további fejlesztését szem előtt tartva létre hozhatnánk a homokos talajú röplabdapályát, a kemence mellett a vízkút kihelyezést. Az elmúlt években sokat fejlesztettünk a park egyes részeinek világításán, ezek nélkülözhetetlenek a rendezvények idején. Lehetőséget kell teremteni a bevezető út, és színpad közti füves terület megvilágításának kivitelezésére is, akár önálló napelemrendszerű világítótestekkel is.
5. Az óvoda működtetését, ahogy tettük azt a korábbiakban is, a lehetőségeinkhez képest biztosítani kell. Az óvodai csoport létszámkeretét stabilizálni kell, a közösen kialakított álláspont szerint vonzóbbá, és elérhetővé kell tenni az intézményt. A következő tanévre vonatkozóan igyekeznünk kell állandósítani a megfelelő szakmai személyzetet, és ha szükséges, és anyagi fedezetünk rendelkezésre áll erre a célra, akkor egy 4 órás konyhai kisegítő alkalmazása lenne a feladatunk. Az iskola-óvoda épületére is ráférne kisebb-nagyobb felújítási munka, a ciklus ideje alatt az ezzel kapcsolatos pályázati lehetőségeket figyelni, és lehetőleg kihasználni kell.
6. Mivel jelenleg az iskola épülete üresen áll, ezért mihamarabb megoldást kell találni annak megfelelő módú hasznosítására. Erre vonatkozóan meg kell vizsgálni egy mini bölcsőde kialakításának lehetőségét, amivel mind az intézmény ezen oldalának hasznosítása, mind pedig az óvodai gyermeklétszám későbbi megerősítése megoldódhatna.
7. A közvilágítási rendszer felülvizsgálata a ciklus alatt időszerű lesz. Erre vonatkozóan tárgyalásokat kell folytatni a Versenyképes Járások konzorciumán belül, egy esetleges, a teljes település közvilágítási hálózatát érintő felújításra.

8. Pályázati úton, vagy akár saját önkormányzati megtakarításból el kell végezni a művelődési ház és az óvoda épületének megújuló energiákkal történő ellátását, napelem felhelyezését, hőszivattyú kialakítását.
9. A Magyar Közúttal együttműködve fel kell mérni a lehetőségét annak, hogy hogyan és milyen kivitelezésben lehet forgalomlassító szigetet kiépíteni a település Hétvezér utcájában. A szóban forgó főúton a legnagyobb a településünket érintő átmenő forgalom, ennek egyik visszatartó ereje lehet a forgalomlassító sziget kialakítása.
10. Folyamatos együttműködést kell kialakítanunk a vállalkozásokkal, civil szervezetekkel, egyházakkal, könyvtárellátó rendszerrel. Ez az együttműködés lehet záloga a kulturális életünk fejlődésének, ezáltal értékeink gyarapodni, gazdagodni tudnak. Fontos szerepe van az ismétlődő, rendszeressé váló kulturális rendezvényeknek. A civil csoportok megmaradását, fejlődését minden lehetséges eszközzel támogatni kell, ők fejezik ki a külvilág számára a település kulturális identitását, hasznos és tartalmas közösségi együttlétet jelentenek sok helyi lakosnak, emelik a helyi rendezvények színvonalát. A Pap Gábor emlékszobát helytörténeti kiállítássá lehetne bővíteni, a falugondnoki szolgálatban rejlő plusz lehetőségek a későbbiekben is ki kell aknézni. A közművelődési munkatárs személyét rövid úton, de hosszútávon megbízhatóan rendezni szükséges, hogy visszaállhasson a már egyszer gyökeret vert, jól működő rendszer a kulturális rendezvények, és könyvtár tekintetében. Szükség van erős és lokálpatrióta szemléletű helyi vállalkozókra, és lehetőséget kell teremteni további bevételi lehetőségek megteremtésére. A turizmus helyi fejlesztése egy erős kitörési lehetőség a település számára, támogatni kell a szállásadás, vendéglátás, és a későbbiekben arra épülő családi mezőgazdasági beszállítói lánc felépülését, közös turisztikai célokat kell kialakítani a szomszédos településekkel.
11. A már megítélt, és folyamatban lévő pályázatainkat az előírásoknak megfelelően be kell fejeznünk. (az előterjesztés elkészítésének időpontjában nincs folyamatban lévő pályázati eljárása az önkormányzatunknak) Önkormányzatunk esetében a pályázatokon való részvétel a beruházások, fejlesztések elsősorú eszköze lehet, ezért a számunkra megfelelően részt kell vennünk, amennyiben a kiírt pályázat a testület elképzeléseit tükrözi vissza. Önerőből a ciklus alatt nem tervezhetünk több milliós beruházásokat, azonban, ha kellő figyelmet fordítunk a gazdálkodásunkra, akkor úgy gondolom, hogy a pályázatokhoz szükséges önrészek fedezetét biztosítani tudjuk. A ciklus ideje alatt kiírt Magyar Falu Program pályázatain minél nagyobb arányban részt kell vennünk. A Magyar Falu Program kiírásai mellett figyelemmel kell kísérni a LEADER Akciócsoport által nyújtott pályázati lehetőségeket, és a Versenyképes Járások Program keretein belül is meg kell próbálni minél több fejlesztést a településünkre hozni.
12. Nemzeti ünnepeinket a munkatervnek megfelelően megtartjuk, a meglévő hagyományainkat tovább kell ápolnunk. Ehhez kapcsolatosan említhetem a testvértelepülési kapcsolat tovább mélyítését is, mind a fiatalabb, mind pedig az idősebb korosztály tekintetében.
13. Meglévő rossz gyakorlat, hogy a helyben keletkező csapadékvizet a leggyorsabban kivezetjük a településről, a patakpartnál pedig egyfajta szürkezónás vízkiemelés keletkezik, ami az aszályos időszakban negatívan befolyásolja a Malomcsatorna élővilágát. Szakemberrel egyeztetve megvizsgálhatnánk annak lehetőségét, hogy a Sukori hegy irányából záportározók létesítése megoldható lenne-e. A nyári mikroklíma

javítása mellett az élővilág színesedése, a haszonmadaraink védelme, opcionálisan másodlagos mezőgazdasági felhasználás segítése lenne a cél, továbbá a települési vízelvezető rendszer terheltsége is mérséklődne. A lakossági vízkiemelések jogszabályi háttérét fel kell tární, és közzé kell tenni, elsősorban a lakosság érdekében, hogy az alapvetően még meglévő helyi kiskertes mezőgazdaság fennmaradjon, mielőtt egy esetleges hatósági tiltás ezt ellehetetleníti.

14. A közelmúltban végrehajtott településrendezési terv módosítása kapcsán szorgalmazni kell a területekre megépíteni kívánt naperőművek megépítését, hiszen ez ebből befolyó iparüzési adó bevétel nagyban hozzájárulna önkormányzatunk költségvetésének stabilizálásához.
15. Közfoglalkoztatási lehetőségeink szem előtt tartása, az ellátandó feladatok, és a településen élő munkanélküliek szempontjából a ciklus ideje alatt folyamatos figyelmet kell, hogy élvezzen. A közfoglalkoztatás keretében az elmúlt években az önkormányzat élt a számára biztosított központi foglalkoztatási lehetőségekkel. A közeljövőben is szeretnénk, ha minél többen, minél érdemibb munkát tudnának önkormányzatunknál elvégezni, melynek anyagi támogatását az illetékes munkaügyi központon keresztül önkormányzatunk az erre vonatkozó hatósági szerződés szerint 100%-ban megkapja.
16. Miután településünk területén belül jellemző a nyitott karsztos jelleg, s térségünkben van az egyik legnagyobb jó-minőségű ivóvíz készlet, ezért elengedhetetlen a felszín alatti vizek védelme. Közös törekednünk kell arra, hogy a változást eredményező alapvető szemléletváltás az emberekben tudatosuljon. A természeti és épített környezet védelme kötelességünk. A lakosság környezettudatos nevelésével a település rend és tisztaság, valamint a rongálások tekintetében előrelépést kell elérnünk. Nagy figyelmet kell fordítani, és minden lehetséges fórumon tiltani a külterületi illegális hulladék elhelyezését. A település környezetében számos szennyezőforrás veszély található, ami a karsztrétegbe való veszélyesanyag beszivárgás okozója lehet. A települési önkormányzatnak nincs eszköze ezek ellenőrzésére, de a környezetvédelmi hatóságokkal való rendszeres kapcsolattartás, a monitorozás sűrűségének kezdeményezése, az érintett veszélyforrást adó vállalkozások ellenőrzésének gyakoribb ösztönzése folyamatos kell, hogy legyen.
17. Kezdeményezni kell a Bakonykarszt Zrt., illetve a Nemzeti Vízművek illetékeseinél a helyi ivóvízkutak vízminőségi felülvizsgálatát, esetleges vízminőség javulás esetén a rendszerbe való visszaállításukat, kiküszöbölve ezzel a jellemzően Papkeszi irányából történő csőtörés okozta kizárásokat. A települési vízrendszer átlagos életkora 60-70 év, ami magában hordozza az egyre gyakoribbá váló meghibásodásokat. Fel kell venni a kapcsolatot az illetékesekkel, és megkísérlni a becsatlakozást a közműfelújítási programba.
18. Létre kell hozni temetői hulladékkezelés reformját, külön gyűjtőedények kihelyezését, és a keletkezett hulladék megfelelő kezelését. E tekintetben a tulajdonos egyházakkal közösen javaslom a megvalósítás kivitelezését.

A felvázolt teendők komoly munkát igényelnek, de lehet, hogy legjobb tudásunk mellett se lesz lehetőségünk mindegyiknek megfelelni. Szeretném, és kívánom a testület tagjainak, hogy a fent említett beruházásokból minél többet adhassunk át, valósíthattunk meg a számunkra megítélt időszak alatt.

Az önkormányzat gazdasági ciklusprogramjának megvalósítása a képviselőtestület tagjainak összefogott cselekvésén túl függ a településen élők és tevékenykedők aktív közreműködésétől és nem utolsó sorban a pályázati és vállalkozói források bevonhatóságától, ezek nagyságától.

Településünk fejlődése az elkövetkező időszakban csak együttes cselekvéssel lehet hatékony és sikeres.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületi tagokat, hogy a fent leírt gazdasági program elemeit gondolják át, és amennyiben további javaslatuk lenne, azt kérem, hogy a testületi ülésünkön tegyék meg.

Vilonya, 2025. március 24.

Fésüs Sándor
polgármester